

РОЗВИТОК КОМП'ЮТЕРНОЇ

програми «Реєстраційний портал» як бази для надання електронних послуг

О. Є. Зелів'янський

заступник генерального директора по технічному забезпеченню та експлуатації Державного підприємства «Інформаційно-ресурсний центр»

Комп'ютерна програма «Реєстраційний портал» успішно виконує поставлені перед нею задачі щодо забезпечення можливості подачі електронних документів для проведення державної реєстрації у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців з січня 2011 року і зарекомендувала себе як система, що має великий потенціал розвитку. Станом на сьогодні функціональність Реєстраційного порталу було значно розширено. У цій статті детально описано основні нововведення Реєстраційного порталу, доступні його користувачам, що були впроваджені за перші 9 місяців роботи системи.

Метою статті є ознайомлення існуючих та потенційних користувачів Реєстраційного порталу з його можливостями та нововведеннями, що були запроваджені протягом 2013 р.

Реєстраційний портал – програмне забезпечення, представлене у формі Інтернет-сторінки, що забезпечує формування та подання документів, необхідних для проведення державної реєстрації юри-

дичних осіб або фізичних осіб-підприємців, передбаченої Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» [1]. Зазначене програмне забезпечення було створене на виконання Плану заходів Державної реєстраційної служби України (далі – ДРСУ) щодо вдосконалення електронної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, затвердженого наказом ДРСУ від 19 квітня 2012 р. № 641, 05 листопада 2012 р. Зареєструватись як користувач реєстраційного порталу може будь-який бажаючий, що має сумісний ключ електронного цифрового підпису. Ключі електронного цифрового підпису при цьому необхідні в першу чергу для ідентифікації особи, що реєструється та авторизується на реєстраційному порталі, а в другу чергу – для забезпечення можливості підписання електронних файлів з метою надання їм статусу електронного документа.

Реєстраційний портал є досить унікальною системою, оскільки, не зважаючи на відсутність простору довіри між більше ніж двадцятьма акредитованими центрами

сертифікації, що працюють в Україні, підтримує роботу з ключами електронного цифрового підпису шести різних акредитованих центрів сертифікації ключів. При цьому серед сумісних акредитованих центрів сертифікації ключів є Акредитований центр сертифікації ключів Інформаційно-довідкового департаменту Міндоходів, що надає ключі електронного цифрового підпису безкоштовно.

З моменту запровадження на початку 2011 р., з урахуванням незначних доопрацювань, Реєстраційний портал отримав ряд нововведень та нових функцій, а саме:

1) запроваджено інтеграцію з електронною платіжною системою для оплати реєстраційного збору при проведенні електронної державної реєстрації;

2) реалізовано можливість доступу до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців для приватних нотаріусів;

3) реалізовано можливість доступу до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців для банківських установ;

4) реалізовано можливість доступу до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців для суддів.

Далі зупинимось детальніше та розглянемо окремо кожне з перелічених нововведень.

Інтеграція з електронною платіжною системою запроваджена у Реєстраційному порталі з травня 2013 р. Зазначена функціональність передбачена Порядком подання та обігу електронних документів державному реєстратору юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців [1]. Інтеграція з електронною платіжною системою дає змогу використовувати пластикову банківську картку для сплати реєстраційного збору при формуванні електронного пакета документів на проведення державної реєстрації юридичної особи або дер-

жавної реєстрації фізичної особи-підприємця. При цьому впровадження використання електронної платіжної системи не виключає колишній варіант сплати реєстраційного збору через банк та прикріплення відсканованої квитанції про сплату реєстраційного збору до пакета документів, оскільки використання електронних платіжних систем є альтернативою зазначеного способу оплати. При цьому використання електронної платіжної системи для сплати реєстраційного збору має такі переваги:

– відсутність необхідності відвідання відділення банку для проведення оплати;

– оплата реєстраційного збору виконується в момент формування електронного пакета документів для проведення державної реєстрації;

– при проведенні платежу Реєстраційний портал отримує відомості про підтвердження успішності платежу моментально у момент проведення оплати;

– квитанція про сплату реєстраційного збору повністю автоматично формується та так само автоматично прикріплюється до переліку наданих відсканованих документів.

Доступ до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців через Реєстраційний портал працює для приватних нотаріусів з березня 2013 р. Зазначена функціональність реалізована на виконання Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14 грудня 2012 р. № 1846/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2012 р. за № 2105/22417 [2]. В результаті підключення до системи на договірній основі приватний нотаріус отримує доступ до відомостей Єдиного державного реєстру, що є відкритими та загальнодоступними відповідно до Закону України «Про держав-

ну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». При цьому на відміну від сервісу пошуку відомостей у Єдиному державному реєстрі на веб-сайті, який доступний без реєстрації, функціональність Реєстраційного порталу дає змогу:

- отримувати доступ до більш широкого переліку відомостей з реєстру у режимі «онлайн»;
- переглядати історію та результати доступу до відомостей Реєстру;
- будувати статистичний звіт щодо роботи з Реєстром.

Алгоритм отримання доступу приватних нотаріусів до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців наведено у відповідному розділі веб-сайту Державного підприємства «Інформаційно-ресурсний центр» [3]. Все що необхідно для отримання доступу – зареєструватись у Комп'ютерній програмі «Реєстраційний портал», направити відповідну заявку та отримати типову форму договору, після підписання якого здійснюється доступ до роботи з Реєстром.

Для банківських установ доступ до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців через Реєстраційний портал запроваджено з липня 2013 р. Зазначена функціональність, як і для нотаріусів, була реалізована на підставі Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14 грудня 2012 р. № 1846/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2012 р. за № 2105/22417 [2]. Використання Реєстраційного порталу дасть змогу отримувати банківським установам доступ до актуальних відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у режимі «онлайн», що є зручним та важливим при перевірці клієнтів банку. При цьому використання Реєстраційного порталу може

дозволити не вимагати від клієнта подання виписки або витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців при зверненні до банку. Набір відомостей, до яких можуть отримати доступ банківські установи такий самий, як для приватних нотаріусів, та включає відомості Реєстру, що є відкритими відповідно до чинного законодавства.

Алгоритм отримання доступу банків до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців також наведено у відповідному розділі веб-сайта Державного підприємства «Інформаційно-ресурсний центр» [3]. Зазначений алгоритм дещо відрізняється від процедури підключення приватних нотаріусів, але основним кроком для отримання доступу є також реєстрація у Комп'ютерній програмі «Реєстраційний портал» та направлення відповідної заявки на підключення технічному адміністратору.

Судді судів загальної юрисдикції мали доступ до Єдиного державного реєстру на базі відповідного порядку, що був розроблений на підставі Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» [1]. З 2012 року в розробці перебував новий проект порядку, що передбачав роботу суддів з Реєстром через Реєстраційний портал. Відповідний наказ було підписано 31 липня 2013 р. [4]. У Реєстраційному порталі реалізовано та впроваджено усю необхідну функціональність для роботи суддів загальної юрисдикції з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що включає:

- отримання спеціальних витягів з Єдиного державного реєстру;
- контролю за отриманням спеціальних витягів з єдиного державного реєстру.

Беручи до уваги успішність запровадження роботи з Реєстром нотаріусів та банків, доступ суддів до Реєстру через Реєстраційний портал буде зручним нововведен-

ням як для користувачів, так і для технічного адміністратора, оскільки не потребуватиме встановлення та обслуговування клієнтського програмного забезпечення на комп'ютері користувача. Перелік інформації, що мають змогу отримати суди загальної юрисдикції через Реєстраційний портал, визначено у Положенні Про порядок доступу судів загальної юрисдикції до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, зазначений перелік містить інформацію, що необхідна користувачам у межах їх повноважень. Надання суддям доступу до Реєстру розпочало з моменту набуття чинності вищезазначеним Положенням, з 16 вересня 2013 року.

Підсумовуючи вищенаведене, можна відзначити, що за 9 місяців роботи Реєстраційного порталу було значно розширено його функціональність як для фізичних осіб, що мають намір зареєструвати бізнес, так і для спеціальних суб'єктів, що відповідно до чинного законодавства мають право на доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. При цьому перелічені вище нововведення – це не всі доопрацювання, що розширюють

функціональність та покращують роботу користувачів з програмою. Так, одночасно з запровадженням нових версій за час роботи системи вдосконалювався інтерфейс програми, було розроблено та додано систему звернень користувачів до служби технічної підтримки, систему перереєстрації на Реєстраційному порталі та інші функції, що покращують зручність системи.

Виходячи з досвіду надання доступу до Реєстру спеціальним категоріям користувачів можна сказати, що робота з Реєстраційним порталом має ряд переваг як для користувачів системи, так і для технічного адміністратора, що включає:

- можливість вибору одного з шести акредитованих центрів сертифікації ключів;
- відсутність необхідності встановлення клієнтського програмного забезпечення на комп'ютері користувача;
- відсутність необхідності оновлення програмного забезпечення, оскільки оновлення виконується на сервері комп'ютерної програми.

Зазначені переваги роблять систему масштабнішою та дають змогу швидко розвивати перелік можливих функцій системи.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263.
2. Наказ Міністерства юстиції України від 19.08.2011 р. № 2010/5 «Про затвердження Порядку подання та обігу електронних документів державному реєстратору» // Офіційний вісник України. – 2011. – № 68. – Ст. 2616.
3. Веб-сайт Державного підприємства «Інформаційно-ресурсний центр». – <http://www.irc.gov.ua>
4. Наказ Міністерства юстиції України від 31.07.2001 р. № 1556/5 «Про затвердження Положення про порядок доступу судів загальної юрисдикції до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» // Офіційний вісник України. – 2013. – № 60. – Ст. 2179.